

Бојан Жикић

*Одељење за етнологију и антропологију
Филозофског факултета Универзитета у Београду*

bzicic@f.bg.ac.rs

БОЈА БЕЈЗБОЛА – (МИТ О ТОМЕ) КАКО ЈЕ ИНТЕГРИСАНА МЛБ¹

Апстракт: Бејзбол је спорт који се у САД, као и широм света, посматра готово у смислу заменске значењске одреднице појмовима „Америка“ и „Амерички“. Најважније професионално такмичење у бејзболу јесте Главна бејзбол лига (МЛБ), која постоји готово век и по. 15.04. 1947. године, Џеки Робинсон је постао први Афроамериканец који је заиграо у њој. Американци то називају интеграцијом лиге, односно преломним тренутком у датом процесу. У тексту се разматра управо та процесуалност догађаја, односно митотворачко коришћење догађаја као означајућег целокупног процеса. То се чини представљањем како је дошло до расне сегрегације у америчком бејзболу, на који начин је спровођена, како се борило и изборило против ње. Показује се да се такав дискурс састоји од сличних елемената од каквих се састоје митови – од херојских актера и њихових великих дела која преокрећу ток историје, те да се преноси на истоветан начин, приказивањем историјских чињеница као образаца, а не као узрочно-последичног низа различитих социокултурних околности.

Кључне речи: бејзбол; расна сегрегација; америчка култура; митотворство.

Увод

Сваког 15.04. у Главној бејзбол лиги (Major League Baseball, у даљем тексту МЛБ)² прославља се Дан Џекија Робинсона. Тај датум односи се на

1 Рад је настао на основу предавања „Број 42 и боја бејзбола“, одржаном у оквиру Недеље америчке културе на Филозофском факултету у Београду 11.04.2024. Реализацију истраживања финансијски је подржало Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије у склопу финансирања научноистраживачког рада на Универзитету у Београду – Филозофском факултету, број уговора 451-03-66/2024-03/ 200163.

2 Основни појмови професионалних бејзбол такмичења у САД јесу Главна лига и Ниже лиге. Потоње служе као развојне лиге првој и у њима се надмећу клубови које

први дан у сезони 1947³, када је Џејмс Рузвелт Робинсон постао први Афроамериканец који је заиграо у најстаријој и најважнијој професионалној лиги најстаријег спортског такмичења у САД. Американци кажу да је лига тада „интегрисана“⁴. Потоњи израз односи се на чињеницу да у МЛБ, као у кровном такмичењу професионалног бејзбола, нити у такозваним нижим лигама које су (биле) повезане са њом, ниједан Афроамериканец, као ни особа такве боје коже за коју се сумњало да није бела, није заиграла готово пола века пре тога, а што је период у којем су уобличена та такмичења у оном виду у каквом постоје данас (Swain 2005).

МЛБ није постала интегрисана одједном, наравно, Робинсоновим уласком у њу. На таквом нечему радило се мање-више активно готово читаву деценију пре 15.04.1947, а проћи ће још више од деценије од тада пре него што дословно у сваком њеном тиму заигра барем један Афроамериканец⁵. У време када је Робинсон окончао каријеру (након сезоне 1956), рецимо, у три од шеснаест клубова није још заиграо ниједан тамнопут играч (Henry 1997). И поред тога, наведени датум узима се као празник у свету америчког бејзбола, самим тим поклања му се пажња у широј јавности и тог дана организују се различити пригодни програми, ако не и свечаности на бејзбол теренима и око њих у целој земљи (Kaplan 2007). Не обележава се, дакле, само оно што се заиста догодило тог дана, већ дуготрајне последице проистекле из тог јединственог догађаја.

Није у питању никаква култура сећања, како би се то могло оценити на први поглед, можда, већ пре митологизација својеврсног критичног до-

су филијале МЛБ тимова. Разлика је, у основи, у висини уговора, територијалној покривености такмичења и дужини сезоне. У МЛБ сваки тим одигра 162 утакмице у регуларном делу сезоне, док је тај број у нижим лигама 150. Играчи под уговором са МЛБ тимовима могу играти у току једне сезоне за било коју њихову филијалу у нижим лигама, као и за МЛБ тим. У тимове нижих лига шаљу се, на одређено – краће – време играчи који су се тек опоравили од повреде, тамо се кале таленти, као и инострани играчи који се потписују под посебним условима (нису бирани на драфту). У повесном смислу, термин „ниже лиге“ односи се на све професионалне и полупрофесионалне лиге које су оперисале на мањим тржиштима, односно на ограниченој територији, са мањим финансијским средствима, нижим уговорима за играче, мањим бројем утакмица по сезони и често – несталном структуром. В. нпр. Axelrod 2021.

3 МЛБ се игра данас од краја марта или почетка априла до краја септембра или почетка октобра. У време Џекија Робинсона играла се од половине априла до средине октобра и у оба случаја мислим на регуларни део сезоне (у којем сваки тим данас одигра 162 утакмице, док их је 1947. године играо 154). Њему следи доигравање које може да потраје и целих месец дана данас, а могло је да траје до двадесетак дана у Робинсоново време. Игра се и играло се свакодневно (осим отприлике тродневне паузе када је Утакмица свих звезда, *All Star Match*), некада исти тимови одиграју и две утакмице у току једног дана, одакле првог дана у сезони играју сви тимови, тако да израз „отварање сезоне“ и „први дан“ могу представљати синониме израза који се користи у Америци, *Opening Day*.

4 <https://www.mlb.com/mlb-together/jackie-robinson-day>, <https://www.mlb.com/phillies/community/educational-programs/uya-negro-league/road-to-baseball-integration>, в. такође Schug, Niederjohn and Wood 2021.

5 Последњи су се „интегрисали“ Бостон „Ред Сокс“ 21.07.1959. године, када је за њих пут наступио Илајца Грин.

гађаја. Појам културе сећања везује се за проживљена искуства и њихова накнадна тумачења од стране актера одговарајућих дешавања, без обзира на њихову улогу у њима, док је идеја критичног догађаја везана за неки преломни повесни моменат и његово дугорајно трауматско деловање не само на културно поимање погођених њиме, већ и на њихово организовање свакодневног живота као последице таквих искустава (Das 1996, 5 *et passim*). Улазак Џекија Робинсона у МЛБ није трауматичан у том смислу да је изазвао негативне последице по њега или његове ближње, нити за ону заједницу коју је у том тренутку представљао у очима савременика, али утицај тога на главне заинтересоване стране, да се тако изразим, био је разоран за присталице и поборнике расног одвајања у САД – за неке у позитивном, за неке у негативном смислу – и збиља је, уз многе друге сличне догађаје, додуше, којима је обиловала повест Покрета за људска права, на пример, утицао на обликовање не само света професионалног бејзбола у тој земљи, већ и свакодневног живота у њој⁶.

Први наступ Џекија Робинсона у МЛБ представља митему, ону круцијалну, мита о томе како је интегрисана МЛБ. То није једини мит везан за бејзбол, наравно. Један од најпознатијих јесте онај „како је измишљен бејзбол“, који говори о томе да га је изумео Абнер Даблдеј из Куперстауна у држави Њујорк, написавши правила 1839. године (Deanne 2012, 1–4)⁷. Сличност Даблдејовог писања правила и Робинсоновог првог наступа за „Доџерс“ у томе је што представљају споменуте круцијалне митеме својих митова, али и референце стварних догађаја. Даблдеј је збиља написао правила која ће послужити касније као основа „њујоршког стила бејзбола“ и данашњих правила те игре, баш као што је Робинсон заиста био први Афроамериканец у модерној МЛБ. Предмет овог текста нису митови о бејзболу сами по себи, већ – имајући у виду то, да се ради о митологизацији повесних дешавања, показивање тога да круцијалне митеме представљају преношење културно уобличених дискурзивних образаца о догађајима који се памте тако да означавају процесе, заправо.

Циљ рада, одатле, јесте показивање како социокултурни процеси доводе до догађаја који се сматрају преломним, битним, критичним – како

6 За оне који би поставили питање „а како то тачно?“ имајући у виду последњи део реченице, један од многих одговора могао би да гласи, рецимо, да Афроамериканци нигде у САД више нису присиљени да користе посебне јавне чесме, просторе, превоз и томе слично. Изван САД су можда заборављене околности афроамеричке свакодневице које се описују изразом „Америка Џима Кроуа“ (в. даље у тексту), али у тој земљи то свакако није случај.

7 Даблдеј је био професионални војник, официр, који се истакао у Грађанском рату, учествујући игром случаја у два кључна догађаја тог сукоба. Командовао је артиљеријском четом у бици за Форт Самтер, којем је заправо отпочео рат, те једном од три дивизије Првог корпуса Армије Потوماка Војске Уније у Бици код Гетисбурга, преузевши команду над тим корпусом након погибије генерала Рејнолдса. Осим тога је патентирао отворени спори трамвај у Сан Франциску и био председник Теозофског друштва САД.

год то назвали, што ће бити учињено представљањем тога како је дошло до расне сегрегације у америчком бејзболу, на који начин је спровођена, како се борило и изборило против ње. Многе ствари морале су се догодити да би Робинсон заиграо у МЛБ, а то што је напослетку заиграо у тој лиги представљало је услов томе да у њој заиграју и други Афроамерички играчи, али не само они, наравно, већ и Латиноамериканци и Азијати. Оно шта хоћу да кажем јесте – да интеграција бејзбола у САД није била догађај, већ процес. Исто важи и за сегрегацију бејзбола и његов настапак, наравно, али како је то већ показану у антропологији одавно, повест се памти кроз догађаје који представљају процесе, кроз културне когнитивне обрасце који сугеришу да оно што нам претходи памтимо тако што бирамо кључне догађаје којима сажимамо шира дешавања у одређеном временском периоду, те датим догађајима означавамо периоде – понекад и у баналној форми, типа да је Хенри Осми био успешан мушкарац, владар који је имао много жена и убио неке од њих (Leach 1969, 81–82).

Бејзбол, амерички мит и културни производ у једном

За такве обрасце кључно је да су организовани – попут „правих“ митова (оних у смислу свете приповести) око личности и дела појединих особа, такозваних великих људи. Истина је да је антропологија – такође одавно – денунцирала стварну могућност појединца да самостално и без ичије помоћи, практично, усмерава друштвене и културне појаве, установе и односе тако да мења правац историје (Vajt 1970, 176 *et passim*, 213 *et passim*). То не мења, међутим, убеђење. А верујем истовремено и потребу људи да снажне друштвене актере посматрају као једино способне и одговорне за друштвене промене, одакле се такви појединци појављују и у миту о интеграцији, а пре тога сегрегацији бејзбола. У принципу, то можемо да посматрамо као јединствени мит и он гласи да је Ејдријан Енсон одговоран за постављање такозване границе боје у бејзболу осамдесетих година година деветнаестог века, а да је она важила све док Бренч Рики није омогућио Џекију Робинсону да заигра за „Доџерс“ средином априла 1947. године.

Пре него што кажем нешто о главним ликовима тог мита, треба да одговорим на питање – због чега је бејзбол толико значајан за причу о расним проблемима САД током безмало два века. Не зна се са сигурношћу да ли је та игра самоникла на америчком тлу, тачније – у коликој мери није, или представља разрађивање старије енглеске сеоске игре раундерс. Постоје различите претпоставке о томе, које су ирелевантне за тему рада, наравно, али чињеница јесте да је бејзбол – и то управо по правилима које је осмислио Дабледеј и по којима се играо у околини Њујорка у првој половини деветнаестог века, постао још пре Грађанског рата у то време

редак производ младе америчке културе који су и сами Американци сматрали оригинално својим. Као такав, још 1860. године у Конгресу је назван „омиљеном америчком разбрибригом“, што је израз који се и данас користи (Macklin 1999).

Као културни артефакт, бејзбол представља израз носталгије за временима која су се можда десила, а можда и нису, али чија својства су била невиност и неисквареност живота, већа повезаност људи са природом, наглашавање значаја породице, присније везе између људи у заједници и томе слично. Оно што је значајно јесте што у питању није само данашњи наратив, већ се о тој игри тако мислило још почетком прошлог века (Vincent 2007, 4). Све до половине тог века, збиља, у многим мањим местима, а нарочито по руралним срединама, надметање између становника два просторно блиска места био је начин провођења недеље, одмах после посете цркви, а пре породичног ручка. Са друге стране, они који су се сматрали искљученим или недовољно укљученим у ширу заједницу – попут америчких Јевреја у последњим деценијама деветнаестог и првим деценијама двадесетог века, на бејзбол и учешће у са њим повезаним активностима, гледали су као на прилику за потпуно афирмисање сопственог идентитета као Американаца (Alpert 2008).

У Америци постоји израз по којем мама, бејзбол и пита од јабука представљају темељне вредности америчке културе. Имплицира се повезаност бејзбола и дома, дакле, што значи да постоји унутарамеричка идентификација управо са том игром као видом америчког самоодређења. Због тога мит о Даблдеју као творцу бејзбола опстаје и поред тога што је чињенично утврђено да се оно што ће бити названо бејзболом играло и у другим деловима САД, а не само у Њујорку, те да има несумњиве сличности са споменутом старијом енглеском игром. Бејзбол је од најранијих дана, у суштини, сматран делом америчког културног идентитета, одакле су утемељивачи, ако баш не америчке културе у правом смислу речи, али свакако – америчког друштва, потомци англосаксонских досељеника, давали себи за право да одређујући ко може да игра „америчку игру“, сугеришу кога треба сматрати Американцима, заправо (Beck 2014).

Специфичност бејзбола и у томе је што се није развио као школски спорт, као што је то био случај са (америчким) фудболом у САД, или рагбијем и крикетом у Великој Британији. Од почетка је сматран „народском“ игром, професионализован је и комерцијализован од раних дана, а начин на који је то учињено постао је образац за организовање професионалног спорта у САД у целини. У том смислу, за разлику од овде споменутих спортова, за њега се није веровало – односно, није тако представљан – да изражава етичност неког посебног карактера, на пример господског, продуктивног, високообразованог и томе слично. Од самог почетка био је „америчка игра за Американце“, то јест једино својство које му је приписивано у културној мисли друштва у којем се развијао било је то да

је – амерички. Због тога је учешће у професионално организованим бејзбол такмичењима представљало потврду укључености у општеамерички идентитет припадницима свих оних група које други или које саме себе нису иницијално тако доживљавали (Kelly 2007).

Лигашка такмичења у бејзболу организована су од шездесетих година деветнаестог века, а 1876. године основана је Национална лига професионалних бејзбол клубова, претеча данашње Националне лиге МЛБ⁸. Професионални бејзбол у почетку су играли рођени Американци, наравно, односно углавном они англосаксонских корена, а током последње деценије деветнаестог века постепено су у тим такмичењима постајали присутнији припадници различитих европских народности. Почетком двадесетог века, у МЛБ су се појавили и први Латиноамериканци, тачније Кубанци, који су задовољавали критеријум да су „бели“. Потоње се односило на превасходни визуелни утисак о њиховој комплексији, односно на подразумевајући захтев да се ради о особама јасног европског етничког порекла (Ruck 2011, 63).

Боја игре и њена граница

Мексиканци су рано прихватили бејзбол као важан део своје културе – како они у Мексику, тако и они у САД, међутим, као и за друге особе латиноамеричког порекла, од оних који су желели да га играју професионално у МЛБ и њеним нижим лигама захтевало се да задовоље услов такозваног правила капи крви, које је гласило, отприлике, да особа не може бити сматрана белом уколико има барем једну кап крви (метафорички схватано и у то време) небелачког порекла. Другим речима, ако било ко од њених предака није био у потпуности бео, особа се није могла сматрати белом. Јасно је да се радило о „правилу“ које је било осмишљено тако да спречи такозване расно мешовите бракове, или да их барем сведе на минимум (Peterson 1970, 17 *et passim*). У случају Мексиканаца, као и других Латиноамериканаца у бејзболу, инсистирало се посебно на њему, иако те особе чак и када су задовољавале дате критеријуме, нису биле доживљаване као „прави“ белци у многим срединама, о чему говори и амбивалентан однос према првим играчима латиноамеричког порекла у МЛБ (Lomax 1998).

Правило „једне капи крви“ било је примењивано шире од бејзбола у деветнаестовековним САД. Након присаједињења некадашњих мексич-

8 МЛБ се састоји од Националне лиге и Америчке лиге (чија претеча је основана 1901. године) и све до 1997. године у такмичарским утакмицама могли су да се сусретну само победници тих лига у Светској серији (игра се на четири добијене утакмице). Од те године уведене су међулигашке утакмице (тј. сусрети тимова из НЛ и АЛ током регуларног дела сезоне) и њихов број повећавао се из сезоне у сезону.

ких територија САД 1848. године, рецимо, Уговор из Гваделупе гарантовао је пријем у америчко држављанство свим Мексиканцима који су се затекли на тим територијама. У пракси, као што је то био случај са Калифорнијом и Тексасом, држављанство су добијале особе јасног европског порекла; уколико би се сумњало да имају домородачке (индијанске) или афроамеричке крви, држављанство је одрицано и тек ће околности које су уследиле завршетку Грађанског рата у САД утицати да се престане са таквом врстом правно неформалне дискриминације (Nuñez 2022).

Белопутост сама по себи није морала значити и то да ће особа бити сматрана једнако белом као да је англосаксонског, германског или француског порекла, рецимо. Италијани су се, слично Латиноамериканцима, појављивали као делимично бели у раним америчким културним представама о етнорасном пореклу, како су то називали. Постојала је пописна категоризација Северних и Јужних Италијана до после Првог светског рата, где су се првима сматрали они који су били јасно беле коже, док је други термин био резервисан за оне тамније коже. Посебан случај представљали су Јевреји, који су били јасно беле коже, додуше, али је социорелигијски анимозитет према њима условљавао њихов третман до отприлике двадесетих година прошлог века као различитих од „правих белаца“, тачније – били су сматрани припадницима посебне, семитске расе (Brodkin 1998). Очигледно је, значи, да су „раса“, „етницитет“ и „религија“ били појмови који су се бркали и да се представа о томе ко је „бео“ односила, заправо, само на особе европског порекла јасно беле коже и хришћане, што и јесте било полазиште расне сегрегације у бејзболу у другој половини деветнаестог и првој половини двадесетог века.

Расна сегрегација у бејзболу упућује на схватање о томе, заправо, да ако је та игра – а са њом и професионално организована такмичења – сматрана раном културном одликом посебног америчког идентитета, посматраног као суштински различитог у односу на исходишне европске етнокултурне идентитете, требало је да је играју искључиво Американци. Одатле произлази да црнци (који у то време нису користили одредницу „Афроамериканци“ за самоодређење, нити су друге америчке етничке заједнице тако гледале на њих) нису били сматрани Американцима. О томе говори и *кроу* (у једном значењу „врана“, а у другом „пајсер“) као погрдан назив за њих, који се јавио у САД још у осамнаестом веку. Популаризован кроз водвиљску представу „Џим Кроу“⁹ Томаса Дартмута Рајса

9 Џим Кроу (што бисмо рекли, Јаша Врана) био је шаливи лик којег је створио забављач Томас Дартмут Рајс (познат и као „Деди Рајс“), почетком 19. века на основу песме „Jump Jim Crow“ коју је чуо од црначких певача. *Crow* је, такође, био погрдни назив за црнце у 18. веку, али и жаргонски израз за пајсер, *crowbar*. Дартмутови наступи били су изузетно популарни. Сматрали су их највећом представом 1830-их и 1840-их у САД и Великој Британији, одакле се и назив „Џим Кроу“ усталио као погрдан, тачније поспрдан назив за црнце, али и као културолошка ознака периода сегрегације од након Грађанског рата па до 1960-их, в. Lhamon Jr. 2003, 1–6.

у првој половини деветнаестог века, дати израз постао је не само означавајући појам за црнце у САД, већ и расистичка метафора (Harnischfeger and Corey 2010).

Историјски период од завршетка Грађанског рата па до појаве Покрета за људска права и доношења Закона о људским правима у првој половини шездесетих година прошлог века назива се у САД често Добом или Америком Џима Кроуа, онда када се говори о расној проблематици. То се односи на наглашавање потпуног законског одвајања белаца и црнаца на америчком Југу, а на основу максиме „једнаки, али одвојени“ (која је у пракси значила „неједнаки“, наравно), док су на бившем Северу као и у неким другим деловима земље остале предрасуде и нетрпељивост према црнцима¹⁰. У суштини, чак и међу многим аболиционистима, који су на ропство гледали као на гнусобност у Божијим очима или неморалност, присутне су биле идеје о томе да су црнци тупави, ирационални, на менталном нивоу деце и томе слично (Sipress 1997).

Све то треба знати да би се разумело – нипошто и оправдало – нерасположење које је владало у већем делу јавности, а пре свега у самом бејзболу, у погледу учешћа црних спортиста у такмичењима. Споменути Ејдријан Енсон¹¹ био је први суперстар бејзбола, као играч и као менаџер. Био је рекордер у свим ударачким и одбрамбеним категоријама свог времена, миљеник публике и убеђени расиста, гласноговорник сегрегације. Као што је већ речено, сматра се да су његови јавни иступи допринели званичном искључивању црних играча из МЛБ 1889. године. Познати су његови инциденти са са Џорџом Стоувијем 1887, када је Енсон практично приморао Стоувијаве Њуарк „Џајантс“ да га не пусте да игра, да би играчи Енсонових Чикаго „Вајт стокингс“ уопште наступили, или са Мозесом Флитвудом Вокером из септембра 1888, када је дословно узвикнуо „гоните црнчугу са терена“ и претио да ће повући свој тим (Laliberte 2013).

Мит о сегрегацији у бејзболу повесно је неправедан према Енсону, међутим. Какав год да био, Енсон није тај због којег је будућим Афроамериканцима онемогућено да наступају у МЛБ и њеним нижим лигама. Још 1867. године, у зору организовања професионалних такмичења у том спорту – да се тако изразим – састављена је прва петиција, којом је Национални савез играча бејзбола захтевао једногласно искључивање из такмичења сваког клуба који има црне играче. Петиција је била у супротности са 14. амандманом Устава САД, који не само што гарантује једнака права свим грађанима те државе („рођеним на њеном тлу или натурали-

10 Економска обесправљеност црнаца на Југу у датом периоду – били су ослобођени ропства, али без земље, средстава за рад или улагање и образовања довела је до пораста афроамеричког становништва на Северу. То је доводило до поремећаја на тржишту рада (слично неевропским мигрантима у Европи данас) и погодновало појави расизма као врсти економске и етнокултурне одбојности према њима

11 Звани Кеп (*Cap*, од „капитен“) (1852–1922), играо је за Филаделфија „Атлетикс“, Чикаго „Колтс“/„Вајт стокингс“, био менаџер тих клубова као и Њујорк „Јенкија“.

зованим“), већ и забрањује њихову дискриминацију на основу етничког порекла, вере, расе итд, али свеједно, ниједан је суд није оспорио у то време (Peterson 1970. 16–17).

Америчка штампа је у наредних двадесетак година, такође, отворено заговарала искључивање црних играча из професионалног бејзбола, позивајући се на осећања белих играча и публике, као и наводну комерцијалну штету коју њихово присуство има по такмичење, њихову недораслост учешћу у организованим активностима и томе слично. Напокон, бели играчи махом су одбијали да играју против црначких тимова, или таквих у којима има црнаца. Забрана црнцима да играју у МЛБ добила је на крају и накнадну законску потпору, након што је Врховни суд САД 1896. године донео одлуку да постојање одвојеног јавног превоза и самим тим кажњавање црнаца који уђу у трамвај за белце не представља кршење 13. амандмана (укидање ропства), као и да је у складу са 14. амандманом, пошто расна сегрегација не нарушава устав докле год су одвојени простори и услуге за белце и црнце једнаког квалитета¹². Шта је важило за јавни градски превоз, по принципу правног преседана важило је и за друге сегменте свакодневног живота, укључујући ту и бејзбол (упор. Harnischfeger and Corey 2010).

Бејзбол ипак није био сегрегисан у потпуности. То је важило за његово најважније професионално такмичење, МЛБ, али црни спортисти такмичили су се у колецима и полупрофесионалним лигама до успостављања црначких лига¹³. Осим црначких колеца, то јест оних које су основали и финансирали амерички црнци, оне високообразоване установе које су дозвољавале упис такозваних обојених људи¹⁴, дозвољавали су им и учешће у спортским такмичењима¹⁵ (Laliberte 2013). Полупрофесионалне лиге, са друге стране, биле су нестална такмичења, пошто су углавном трајале кратко, неке од њих и само једну такмичарску сезону, услед нестабилности финансирања. Играле су се углавном на североистоку САД још у деветнаестом веку и у њима су се такмичили не само такозвани расно

12 Случај „Плеси против Фергусона“: Хомер Плеси је 1892. године намерно ушао у трамвај у Њу Орлеансу означен са „само за белце“ и тиме прекршио Закон о одвојеном превозу државе Луизијана из 1890. године. На суђењу је захтево од судије Џона Хауарда Фергусона да одбаци оптужбе против њега о кршењу датог Закона, на темељу тврдње да је тај закон неуставан. Судија је одбио, Врховни суд Луизијане је подржао одлуку судије и тако се отишло на Врховни суд САД, који је донео одлуку какву је донео. Одлука се може видети на <https://www.archives.gov/milestone-documents/plessy-v-ferguson>.

13 Један од ретких појмова који и данас, нецензурисано, садржи у себи израз „negro“: *Negro leagues* остао је генерички назив за та такмичења у дискурсу везаном за бејзбол у целини.

14 У то време, израз „colored“ или „people of color“ сматрао се пристojним начином означавања особа које нису белци. И сами црнци су га користили за сопствено означавање.

15 Мозес Вокер играо је с великим успехом за колец Оберлин и Универзитет Мичиген, на пример, док је Џеки Робинсон био најбољи спортиста у историји Универзитета Калифорнија у Лос Анђелесу (UCLA).

мешовити тимови, већ и у потпуности црначки тимови, од којих су најпознатији били „Кубански дивови“ из Њу Џерсија (Tygiel 2002).

Својеврсни одговор на сегрегацију у бејзболу било је оснивање професионалних црначких лига, то јест такмичења у којима су наступали клубови састављени искључиво од такозваних обојених људи. Прва од њих била је Национална обојена бејзбол лига, која је основана и уташена 1887. године, а разлози потоњем били су финансијске природе. Повећан интерес за бејзбол као такмичарски спорт у целини у САД, те чињеница да је црначка заједница бивала све бројнија, па и економски стабилнија, довели су и до већег улагања у црначки бејзбол у другој деценији прошлог века – од стране црних и белих бизнисмена подједнако. Златно доба црначких лига било је у периоду од након завршетка Првог светског рата, па до отприлике десетак година након Робинсоновог дебитовања у МЛБ. Седам лига оперисало је на националном нивоу у том периоду, од којих је најзначајнија, то јест економски најуспешнија и медијски најприсутнија, била Црначка национална лига¹⁶, која је имала и Црначку Светску серију (Burgos Jr. 1997).

Економска самодрживост, најпре, а потом и исплативост црначких лига, као и евидентно обиље играчког талента у њима, утицали су на увођење својеврсног дискурса о интеграцији бејзбола у америчку јавност. „Питсбург Куријер“, најутицајнији црначки недељник тог времена, започео је у фебруару 1933. године серију интервјуа са различитим посленицима МЛБ, у којима се разговарало о томе зашто бејзбол није интегрисан и када ће бити. У сваком броју часописа, у наредних дванаест година, био је понеки текст о томе, чему се почела придавати пажња и у осталим националним штампаним медијима. Црначки медији подржавали су интеграцију здушно, наравно, али се у штампи генерално све чешће постављало питање о томе због чега бејзбол представља изузетак у односу на друге професионалне делатности и занимања, формулисано чак и на такав начин током Другог светског рата, да ако су црнци довољно добри да погину за своју отаџбину, зашто се не сматрају добрим да наступају у МЛБ (Lamb 2002).

Највећи отпор томе постојао је у самом професионалном бејзболу. Многи играчи, менаџери, па и власници клубова отворено су стављали до знања да интеграција бејзбола не долази у обзир. Тако нешто иритирало је чак и одређене политичаре, па је, рецимо, утицајни масачусетски демократа и градски већник Бостона Изадор Мачник почетком 1945. године запретио бостонском тиму „Ред сокс“ да ће се лично постарати да се забрани одигравање бејзбол утакмица недељом у том граду, уколико не дају шансу неком црном играчу да заигра за њих¹⁷. Слична ситуација

16 У своје две реинкарнације, краткотрајној почетком 1920-их и оној познатијој, од 1930-их до 1950-их.

17 „Ред сокс“ су довели на пробу три црна играча, али објективно слабијег квалитета од оних играча које су имали у свом саставу, те су тако истовремено задовољили Мачников захтев и остали верни сопственој политици сегрегације у бејзболу.

била је и у другим америчким градовима, а нарочито у онима у којима су црнци представљали значајнији број бирачког тела, као што је то био случај у Њујорку, у којем ће се 1947. године и десети пробијање границе боје у бејзболу, тачније у МЛБ (Кнез 2003).

Пробијање границе боје

Строго узевши, та граница почела је да се цепа у октобру 1945. године, када је Бренч Рики, председник Бруклин „Доџерса“, објавио да је потписао уговор са Џекијем Робинсоном. То се није десило тек тако, наравно. Весли Бренч Рики био је играч у МЛБ почетком прошлог века, али је у том спорту постао значајна личност као успешан менаџер бројних клубова. Пре него што је 1943. године преузео руковођење „Доџерсима“, исту ту функцију обављао је у „Кардиналима“ из Сент Луиса више од две деценије. Четрдесетих година прошлог века почео је да врши скаутинг црних, карипских и латиноамеричких играча, али и да проучава законе везане за запошљавање, расно одвајање и спорт. Своје идеје о интеграцији лиге држао је подаље од јавности, мада је у Ротари клубу, као истакнути члан, отворено иступао против расизма у бејзболу, укључујући и зеленашке цене изнајмљивања стадиона црначким тимовима. Утврдивши да је „граница по боји“ неписано правило, односно ствар договора који се примењује унутар лиге а не савезног законодавства, окренуо се политичким фигурама свог времена, града и државе да би добио законску потпору за акцију потписивања првог црног играча за МЛБ тим (Mann 1957, 4).

Може се рећи да је Рики био руковођен два основна идејама. С једне стране, као дугогодишњи посленик у бејзболу, разумео је да укрштање објективног играчког квалитета присутног у црначким лигама и пораст интересовања јавности – целокупне, а не само црначке – за такмичења мора да доведе до нове економске реалности која ће објединити оно најбоље у свим бејзбол такмичењима. Са друге стране, савременици су га видели и као отелотворење духа Североистока САД, који је презирао затуцаност јужњака у свим друштвеним погледима, укључујући и белачки супрематизам, а својим вредностима сматрао је хуманизам, егалитарност, евангелистичко хришћанство, предузетнички дух, прагматизам и антикомунизам (ibid. 5–6).

Рики је током 1944. године изнео пред Управни одбор „Доџерса“ план ревитализације клуба који је укључивао потписивање црних играча и за њега добио једногласну подршку. Потом је, почетком 1945, за то добио и подршку гувернера државе Њујорк, Томаса И. Дјуија, као и градоначелника Њујорк Ситија, Фјорела Лагвардије. Током 1945. године држава Њујорк донела је закон против дискриминације у запошљавању и основала комитет са тим циљем, чији је примарни задатак био, заправо, да убеди власни-

ке МЛБ клубова да потпишу црног играча. Половина лиге (осам клубова) одбило је одмах и то питање се није појављивало у јавности у том облику до даљег. Лагвардија је био фрустриран непоколебљивим ставом власника осталих њујоршких клубова по том питању („Јенкији“ и „Џајантс“) и утицао је на Рикија да пожури са јавном објавом тога да је члан организације „Доџерс“ постао тамнопути играч. Рики је то учинио 23.10.1945. године и наишао на охрабрујући одзив јавности. Одобравање је стигло готово из свих сфера друштва, осим из самог бејзбола (*ibid.* 212, 224).

Рикијев избор Робинсона био је неочекиван за свет бејзбола, помало, али не и за спортску јавност. Робинсон се професионално бавио бејзболом тек једну сезону пре тога, наступајући за Канзас Сити „Монаркс“ у Црначкој националној лиги. Робинсон није био непознат ни спортској, нити јавности уопште, међутим. Имао је изузетну каријеру у универзитетском спорту, наступајући за свој Универзитет Калифорније у Лос Анђелесу (UCLA) у бејзболу, кошарци, (америчком) фудбалу, атлетици, тенису, пливању и голфу, доносећи победе и обарајући рекорде. Поред тога, био је бивши официр војске САД и макар формално учествовао у Другом светском рату, а нико није могао да му оспори образовање, елоквенцију, такозвани расни и национални понос, харизму. Од њега је било познатијих и – мислило се – бољих играча у црначким бејзбол лигама, али Рикијева процена била таква да управо он обједњије тип играча и личности неопходних за подухват рушења расне сегрегације у професионалном бејзболу, то јест у МЛБ (Kahn 2014, 13 *et passim*).

Робинсон је постао члан „Доџерса“ пре краја 1945. године, а наредну сезону, 1946, провео је у једној од њихових филијала у нижим лигама, „Ројалс“ из Монтреала. Тај канадски град процењен је као отпорнији на расну нетрпељивост, односно као средина у којој ће Робинсону бити лакше да се прилагоди професионалном бејзболу у МЛБ. Проблема је било у градовима из којих су долазили противници „Ројалса“ и Робинсон је често, у складу са Џим Кроу социокултурном заоставштином Америке, морао да спава у посебним хотелима, одвојен од саиграча, или да обедује у својој хотелској соби, ако би му дозвољавали да буде смештен са тимом. Током припремног периода развио је различите психосоматске тегобе које ће га пратити целе те сезоне, практично, но то га није спречило да буде најбољи играч свог тима, одведе га до финала Светске серије нижих лига и тамо победи (*ibid.* 225 *et passim*).

Било је јасно да ће наредне сезоне Робинсон бити „унапређен“, то јест уврштен у тим „Доџерса“, што је довело до покретања петиције међу неким од играча тог тима, који су се противили томе. Против петиције био је главни тренер тима, међутим, Лео Дурокер, а успротивили су јој се још неки играчи – индикативно, сви пореклом са некадашњих територија Конфедерације – на челу са капитеном Пи Ви Ризом, који је први одбио да је потпише (Sparks 2022, 2, 81–82). Слично томе, главни тренер „Ројалса“,

Клеј Хопер, родом из Мисисипија, пред почетак сарадње са Робинсоном јавно је изражавао сумњу у његову људскост као припадника „инфериорне расе“ и тражио од Рикија да Робинсона додели некој другој филијали „Доџерса“. Без обзира на то, Хопер се понашао према Робинсону као према свим другим играчима, а након успешне сезоне јавно је повукао своје речи и назвао га „великим играчем и џентлменом“ (Rowan 2015, 156, 164).

Све то уклапало се у Рикијеву визију начина на који се треба борити против расног одвајања: професионалним квалитетом и људским достојанством. Рики је самтрао да је расизам неприродна идеја, био свестан његових културно-историјских корена у САД, и веровао да ће просечни човек релативно лако променити мишљење о црнцима када му се предоче прави аргументи. А један од њих био је и тај да могу да раде ствари добро као и бели и сви други људи ако добију прилику за то. Као што је то већ речено, у Робинсону је видео људску и бејзбол димензију тога. Рики и Робинсон слагали су се, заправо, у погледу политичких ставова, значаја који су придавали верким учењима и ослањања на веру у тешким жвиотним околностима, животне етике и схватања морала. Обојица су доживљавали Робинсона као део божанског плана окончања „гнусности“ расне сегрегације у САД (Lowenfish 2009, 427 *et passim*).

Робинсонова прва сезона у МЛБ оцењена је као „звездана“. Учинак му је био такав да је освојио награду за новајлију године, а од неколико основних нападачких категорија, у којима је свуда био у првих неколико играча, био је најбољи по броју украдених база¹⁸. За интеграцију МЛБ важније од тога било је, међутим, што су те године, када је Робинсон напoкон заиграо у МЛБ, „Доџерс“ имали још три црна играча под уговором, а „Индијанци“ из Кливленда двојицу. Сви они ће наступити наредне, 1948. године у МЛБ, а Сечел Пејџ ће те године постати први Афроамерканац који је играо у Светској серији и – освојио је. Робинсонова каријера била је изузетна. Наступао је десет година за „Доџерс“, освојио награду за најбољег играча лиге и учествовао у неколико „Ол стар“ утакмица. 1955. године освојио је са својим тимом, напoкон, Светску серију, а каријеру је завршио 1956. године, у тридесет осмој години живота (Kanago and Surdam 2020, Henry 1997).

Током његове каријере више тамнопутих играча освајало је награде за најбољег новајлију и најбољег играча лиге, те изборило своје место на „Ол стар“ утакмицама. У том смислу, може се рећи да је бејзбол био интегрисан. То није било у потпуности тачно, међутим, пошто три од шеснаест тимова из Робинсоновог времена нису пристајала на то да у свом саставу имају црнце. Штавише, двадесет година након његовог дебија у МЛБ, будући

18 Освајање база на било који начин – на основу доброг ударца, грешке одбране, или „крађе“, то јест коришћења сопствене брине да се стигне на наредну базу онда када хватач покушава да избаци тркача додавањем лоптице саиграчу који чува базу – представља основну стратегију бејзбола, заправо.

професор антропологије на Универзитету Сан Франсиско, Џорџ Мелк, избачен је из нижелигашке афилијације детроитских „Тигрова“, Роки Маунт „Лифс“ из Северне Каролине, након тога што је за новине из Сан Франсиска писао о третману „обојених“ играча, идентичном ономе из времена које се означава појмом Џим Кроу. Мелк је дошао до тога, чак, да је Велики змај локалне подружнице Кју клукс клана шерифов брат, што није резултовало правном акцијом против белих супрематиста, већ претњом тужбом против њега и одлуком „Тигрова“ да га отпусте (Gmelch 2008).

Највидљивији ефекат такозваног интегрисања МЛБ био је пораст гледаности. Говоримо о времену пре телевизијских преноса, што значи да се односи на број продатих карата. У периоду након Другог светског рата, капацитети бејзбол стадиона ретко су премашивали 35000 места. Многи стадиони нису имали рефлекторе, тако да се велики број утакмица играо у раним поподневним сатима, тачније у оквиру уобичајеног радног времена у САД. У првој Робинсоновој сезони у МЛБ, „Доџерс“ (основани 1883) су поставили клупски рекорд по броју људи који су присуствовали њихвим утакмицама, са нешто мање од два милиона гледалаца у сезони, или нешто преко 23000 по утакмици. Наредне сезоне, споменути „Индијанци“ премашили су два и по милиона гледалаца, са два тамнопута играча у тиму, Пејдом и Леријем Добијем, што значи да их је гледало у просеку нешто више од 33000 људи на свакој утакмици, а то би их и данас, када су бејзбол стадиони знатно већег капацитета, а у лиги има 32 тима, сврстало међу првих десет клубова по гледаности (упор. Henry 1997).

Закључак

Интеграција МЛБ изгледа да је процес без јасног завршетка. У једном тренутку, отприлике седамдесетих и осамдесетих година прошлог века, Афроамериканци чинили су готово 20% играча у тој лиги, док их је данас мање од 10%¹⁹. Повећан је број играча латиноамеричког и азијског порекла, међутим, а има и одређен број играча рођених у Европи. До почетка овог века уочљива је била несразмерна заступљеност такозваних етно-расних мањина у САД на вишим управљачким позицијама – у бејзболу, али и иначе у односу на њихов број на тржишту рада. У првој половини прошле деценије, вероватноћа да ће у МЛБ менаџер бити Афроамериканец била је 74% мања него када су у питању белци, односно 66 % мања за људе латиноамеричког порекла. Такође, до скоро је био знатно већи број белаца и појединачна светлије комплексије на медијски највише испраћеним позицијама бацача и хватача, односно менаџера и главних тренера,

19 Упор. <https://sabr.org/bioproj/topic/baseball-demographics-1947-2016/>, <https://www.usatoday.com/story/sports/mlb/columnist/bob-nightengale/2023/04/14/mlb-percentage-black-players-baseball-jackie-robinson-day/11657961002/>.

па чак и новинара који преносе утакмице од људи тамније коже. То се променило у последњих петнаест до двадесет година, али управо такво стање омогућава да Робинсоново пробијање границе боје, односно интеграцију МЛБ, назовемо митом (упор. Volz 2013)

Тај мит (био) је неопходан самој лиги, али и америчком друштву, имајући у виду како повесну потребу за дефинисањем и редефинисањем појма „Американац“, тако и данас актуелну ситуацију у којој фрагментарност идентитета разних врста (не више само етничких или „расних“) као да изискује интегративне чиниоце општеамеричког идентитета у различитим друштвеним доменима. Бејзбол је један од њих, а битан је управо због споменуте формативне улоге у америчком културном самоодређењу у дугачком периоду од готово стотину година. Све то време, учешће у професионалним бејзбол такмичењима подразумевало је да сте Американац, а на разним етнокултурним заједницама било је да се изборе за то да сопствено укључивање у амерички идентитет изборе и на тај начин. Испоставило се да је највећој такозваној мањинској заједници у САД – црнцима, односно Афроамериканцима – то било најтеже, али да је управо због њиховог објективног социокултурног значаја за развој установа, друштвених односа, економије итд, почетак таквог процеса америчка културна мисао усвојила као ознаку његове реализације.

Мит о интеграцији МЛБ послужио је, на тај начин, као средство њене интеграције у стварности. Као што је то изнето већ, пример „Доџерса“ следили су и остали клубови – истина у не тако кратком временском периоду као што то сугерише идеја која стоји иза исказа „бејзбол је интегрисан Робинсоновим наступом у МЛБ“, али још пре него што је последњи МЛБ тим на терен у званичној утакмици послао играча тамне боје коже, такозвани други талас Афроамериканаца у бејзболу донео је нове велике играче и миљенике публице, попут Вилија Мејса или Хенка Арона, и о повратку на старо више није било говора и поред тога што су се, на пример у нижим лигама, ту и тамо дешавале ствари попут оних о којима је писао Мелк (Surdam et al. 2016).

Рики је изјавио својевремено, након Робинсонових изврсних игара у Монтреалу, како „предрасуде беже од истине и понашају се кукавички сучене с чињеницама“. То се показало као доста добар опис процеса који је довео до интеграције МЛБ, односно до мита о томе. Бејзбол је тако наставио да функционише као интегративни чинилац америчког друштва, дефинишући изнова ко су Американци укључивањем сваке нове етнорасне групе у себе. У друштву идентитетске фрагментарности – религијске, етничке, политичке итд – понашао се као најмањи заједнички садржалац америчког културног идентитета (упор. Kneer 2003, White 1965, Chacar and Hesterly 2004). За тако нешто био му је потребан идејни дискурс који објашњава и сажима дате процесе. Такав дискурс састоји се од сличних градивних елемената од каквих се састоје митови уопште – од херојских

актера и њихових великих дела која преокрећу ток историје – а пренosi се на истоветан приповедни начин, који повесне чињенице приказује као образце, а не као узрочно-последични низ различитих друштвених и културних околности.

Литература:

- Alpert, Rebecca. 2008. Jackie Robinson, Jewish Icon. *Shofar. An Interdisciplinary Journal of Jewish Studies* 26 (2): 42–58.
- Axelrod, Daniel Ryan. 2021. Baseball's Minor Leaguers Call Foul: How the Save America's Pastime Act Strikes Out Within State Lines. *Hofstra Law Review* 49 (2): 499–534.
- Beck, Bernard. 2014. The Dark Knight Rises: In 42 Jackie Robinson Saves the American Dream. *Multicultural Perspectives*, 16 (2): 86–90.
- Brodin, Karen. 1998. *How Jews Became White Folks and What That Says About Race in America*. New Brunswick, NJ: Rutgers University Press.
- Burgos Jr. Adrian. 1997. Playing Ball in a Black and White "Field of Dreams": Afro-Caribbean Ballplayers in the Negro Leagues, 1910–1950. *The Journal of Negro History* 82 (1): 67–104.
- Chacar, Aya S, William Hesterly. 2004. Innovations and Value Creation in Major League Baseball, 1860–2000. *Business History* 46 (3): 407 – 438.
- Das, Veena. 1996. *Critical Events: An Anthropological Perspective on Contemporary India*. Delhi: Oxford University Press.
- Deanne, Bill. 2013. *Baseball Myths. Debating, Debunking and Disproving tales from the Diamond*. Lanham MD/ Toronto CA/ Plymouth UK: The Scarecrow Press.
- Harnischfeger Mark, Mary E. Corey. 2010. Cap, Jackie, and Ted: The Rise and Fall of Jim Crow Baseball. *OAH Magazine of History* 24 (2): 29–36
- Gmelch, George. 2008. An anthropologist on the team. Studying baseball as a former player. *Anthropology Today* 24 (6): 10–15.
- Henry, Patrick. 1997. Jackie Robinson: Athlete and American Par Excellence. *Virginia Quarterly Review* 73 (2): 189–203.
- Kahn, Roger. 2014. *Rickey & Robinson. The True Untold Story of the Integration of Baseball*. Emmaus, PA: Rodale Press
- Kanago, Bryce, David George Surdam. 2020. Intimidation, Discrimination, and Retaliation: Hit-by-Pitches during the Integration of Major League Baseball. *Atlantic Economic Journal* 48 (1): 67–85.
- Kaplan, Paul M. 2007. Opening day: The story of Jackie Robinson's first season. *Library Journal* 132 (2): 78.
- Kelly William W. 2007. Is baseball a global sport? America's 'national pastime' as global field and international sport. *Global Networks* 7 (2): 187–201.
- Knee, Stuart. 2003. Jim Crow Strikes Out: Branch Rickey and the Struggle for Integration in American Baseball. *Culture, Sport, Society* 6 (2–3): 71–87.
- Laliberte David J. 2013. Foul Lines: Teaching Race in Jim Crow America through Baseball History. *The History Teacher* 46 (3): 329–353.
- Lamb, Chris. 2002. „What's Wrong With the Baseball?": The Pittsburgh Courier and the Beginning of its Campaign to Integrate the National Pastime. *The Eastern Journal of Black Studies* 26 (4): 189–203.

- Leach, Edmund R. 1969. *Genesis as Myth and Other Essays*. London: Cape.
- Lhamon Jr. W.T. 2003. *Jump Jim Crow: Lost Plays, Lyrics, and Street Prose of the First Atlantic Popular Culture*. Cambridge MA/ London UK: Harvard University Press.
- Lomax, Michael. 1998. 'If He Were White': Portrayals of Black and Cuban Players in Organized Baseball. *African American Men* 3 (3): 31–44.
- Lowenfish. Lee. 2009. *Branch Rickey: Baseball's Ferocious Gentleman*. Lincoln, NE: Bison Books.
- Macklin, Tony. 1999. American Pastime. *The North American Review* 284 (3/4): 14–18.
- Mann, Arthur William. 1957. *Branch Rickey: American in Action*. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Nuñez, Alex. 2022. A Catcher's Mask: Vincent Nava, Mexican Americans, and the Question of Race in Early Baseball. *Journal of American Ethnic History* 42 (1): 82–102.
- Peterson, Robert. 1970. *Only the Ball Was White. A History of Legendary Black Players and All-Black Professional Teams*. New York: Oxford University Press.
- Rowan, Carl. 2015. *Wait Till the Next Year. The Story of Jackie Robinson*. Mountain View, CA/ New York: Ishi Press.
- Ruck, Rob. 2011. *Raceball: How the major leagues colonized the Black and Latin game*. Boston, MA: Beacon Press Books.
- Schug, Mark C, M. Scott Niederjohn, William C Wood. 2021. How Jackie Robinson and Adam Smith Worked Together to Desegregate Major League Baseball: An Educational Note. *Journal of Private Enterprise* 36 (4): 75–83.
- Sipress, Joel M. 1997. Relearning Race: Teaching Race as a Cultural Construction. *The History Teacher* 30 (2): 175–185.
- Sparks, Glenn. 2022. *Pee Wee Reese. The Life of a Brooklyn Dodger*. Jefferson, NC: McFarland
- Surdam, David, Kenneth Brown, Paul E. Gabriel. 2016. Not So Black and White: Race and Promotion in Major League Baseball, 1951–1955. *Journal of Sport and Social Issues* 40 (4): 315–328.
- Swain, Rick. 2005. *The Black Stars Who Made Baseball Whole: The Jackie Robinson Generation in the Major Leagues, 1947–1959*. Jefferson, NC: McFarland.
- Tygiel, Jules. 2002. "Unreconciled Strivings: Baseball in Jim Crow America". In *The American Game: Baseball and Ethnicity*, eds. Lawrence Baldassaro and Richard A. Johnson, 257–270. Carbondale, IL: Southern Illinois University Press.
- Vajt, Lesli. 1970. *Nauka o kulturi*. Beograd: Kultura.
- Vincent, Fay. 2007 *The Only Game in Town: Baseball Stars of the 1930s and 1940s Talk About the Game They Loved*. New York: Simon & Schuster
- Volz, Brian D. 2013. Race and the Likelihood of Managing in Major League Baseball. *Journal of Labor Research* 34 (1): 30–51.
- White, Leslie A. 1965. Anthropology 1964: Retrospect and Prospect. *American Anthropologist* (New Series) 67 (3): 629–637.

Bojan Žikić

The Color of Baseball: (The Myth About) How MLB Was Integrated

Abstract: Baseball is a sport perceived locally - in the USA - as well as globally, almost in the sense of objective correlative to concepts of “America” and “American”. The most important professional competition in baseball is Major League Baseball (MLB), and it has existed for almost a century and a half. On the 15th of April in 1947, Jackie Robinson became the first African American to play in the MLB. Americans define this as an integration of baseball, or as a turnaround point in the process of breaking the color barrier. In this text I observe exactly this procedurality of events, that is the myth-making instrumentalization of events which signify the whole process. I maintain this by showing how did racial segregation in American baseball took place, how it was carried out, and how the fight was fought and won against it. Furthermore, I argue that such a discourse consists of elements similar to those which myths are built of - elements such as heroic actors and great deeds which manage to reverse the course of history. Also, they are transmitted in the similar fashion, by presenting historical facts as patterns, and not as a causal chain of events effected by different socio-cultural circumstances.

Keywords: baseball; racial segregation; American culture; mythmaking.

Primljeno: 18. 04. 2024.

Odobreno: 10. 05. 2024.